

Uusi "Green Claims" - direktiiviehdotus puuttuu kuluttajiin kohdistuvaan viherpesuun

Juulia Olsson
Senior Associate

Euroopan komissio antoi 22.3.2023 ehdotuksensa uudeksi "Green Claims" -direktiiviksi eli direktiiviksi, joka soveltuu ympäristöväittämien esittämiseen ja niiden perustelemiseen. Direktiiviehdotus liittyy Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, jonka puitteissa komissio on muun muassa sitoutunut puuttumaan perättömiin ympäristöväittämiin varmistamalla, että kuluttajat saavat luotettavia, vertailukelpoisia ja toteen näytettävissä olevia tietoja valintojensa tueksi.

Direktiiviehdotuksen tarkoituksena on puuttua kuluttajiin kohdistuvaan viherpesuun ja se kattaa muun muassa ympäristöväitteet, joiden mukaan yritys väittää suoraan tai implisiittisesti tuotteella olevan positiivinen vaikutus ympäristöön, ei vaikutusta ympäristöön lainkaan tai että yritys tulevaisuudessa kehittää ympäristövaikutuksiltaan parempia tuotteita tai on itse yrityksenä ympäristöystävällisempi. Tällaiset väitteet kattavat esimerkiksi tuotepakkauksen kyljessä olevan väitteen siitä, että tuote on tehty kierrätetystä muovista tai tuote sisältää 30% vähemmän muovia taikka väitteen siitä, että tuotteen toimituksesta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt ovat kompensoitu.

Direktiiviehdotuksen mukaan tällaiset väitteet ovat väitteen esittäjän toimesta todennettava, todennusta on säännöllisesti päivitettävä ja todennus on verifioitava direktiiviehdotuksen edellytykset täyttävän ulkopuolisen todentajan toimesta ennen väitteen esittämistä. Väitettä todennettaessa on huomioitava koko tuotteen tai palvelun elinkaari raakamateriaaleista käytöstä poistamiseen ja kierrätykseen eli väitteen todentamiseksi ei riitä,

että tuote on ympäristöystävällisempi tai vähemmän hiilidioksidipäästöjä tuottava jossain vaiheessa elinkaartaan. Lisäksi todentamiseen käytettävät tiedot ja tutkimukset on saatettava kuluttajan saataville ympäristövaitteen yhteydessä esimerkiksi QR-koodin kautta. Edellä esitettyjen ympäristövaittamien lisäksi direktiiviehdotuksessa puututaan ympäristömerkkien käyttöön. Jatkossa yksityisten toimijoiden luomille uusille ympäristömerkkijärjestelmille on haettava suostumus.

Ympäristövaitteiden käyttäminen markkinoinnissa on jo pitkään ollut pinnalla ja kuluttaja-asiamies on Suomessakin puuttunut ympäristövaittamien esittämiseen ja niiden todentamiseen. Esimerkiksi syksyllä 2021 kuluttaja-asiamies katsoi väittämän ”uudella purkillä on 60% pienempi ympäristövaikutus” olevan yksilöimättömänä puutteellinen ja harhaanjohtava ja puolestaan printtimainoksessa olevan väitteen ”30 % pienempi hiilijalanjälki” olevan riittävän ja asianmukaisten perusteiden myötä sallittu.

Direktiiviehdotus etenee seuraavaksi Euroopan parlamenttiin. Ympäristövaittamiä esittävien yritysten olisi kuitenkin jo tässä vaiheessa syytä kiinnittää tarkempaa huomiota siihen, että väitteet ovat asianmukaisesti yksilöityjä ja todennettavissa elinkaariajattelun mukaisesti.